

Logo fakulteta/akademije
UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: PEF EDR 306		Naziv predmeta: Teorijske koncepcije nadarenosti i talenta	
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 45 sedmično: 3 semestralno: 45 predavanja: 2 predavanja: 30 vježbe: 1 vježbe: 15	
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje općeg znanja vezanog za nadarenost i talent kao konstrukte, te poznavanje teorijskih koncepcija i metodoloških pristupa u istraživanju nadarenosti i talenta i njihovoj uslovljenosti historijskim, društvenim i institucionalnim faktorima. Dodatno, cilj je sticanje stručnog znanja u prepoznavanju, praćenju i vrednovanju rada nadarenih i talentiranih učenika i načinima prilagođavanja rada ovoj kategoriji učenika.		
Tematske jedinice:	Uvod u osnovne pojmove i definicije vezane za nadarenost i talent i srodne pojmove inteligencije, kreativnosti i genijalnosti-kratki osvrt na historijat razvoja koncepta. Sistematizacija i podjela teorija i definicija nadarenosti i talenta. Pravne definicije i odredbe nadarenosti u razvijenim zemljama. Pregled teorijskih modela razvoja nadarenosti i talenta. Komparacija teorijskih i metodoloških pristupa u istraživanju nadarenosti i talenta. Modeli nadarenosti orijentirani na crtepsihometrijski modeli. Termanova studija genijalnosti u sklopu psihometrijskog modela. Tradicija razvoja testova inteligencije i kreativnosti i njihovo korištenje u procjeni nadarenosti. Pojmovi koeficijenti produktivnosti i koeficijenti eminentnosti (PQ i EQ) kao alternative za IQ-mjere. Kognitivistički modeli i modeli humanog procesiranja informacija. Istraživanja ranih indikatora nadarenosti. Analiza procesa rješavanja problema kod nadarenih. Pojmovi kognicija i meta-kognicija. Piagetova teorija kognitivnog razvoja i njena primjenjivost u kontekstu nadarenosti i talenta. Pregled kognitivističkih modela. Modeli nadarenosti orijentirani na postignuće. Renzulijev troprstenasti model nadarenosti i talenta. Pojam posebnih i općih sposobnosti i motivacije i posvećenosti zadatku. Psiho-socijalni i socio-psihološki pristupi u istraživanju nadarenosti i talenta. Sistemske teorije. Suvremeni modeli nadarenosti i talenta (Gagné, Heller i Ziegler). Minhenška logitudinalna studija nadarenosti. Kognitivni i nekognitivni elementi nadarenosti i talenta. Razvojni procesi. Maturacija, učenje i transformacija potencijala u realizirani uspjeh. Faktori ličnosti i okoline:		

	<p>okolinski i personalni katalizatori i moderatori. Sistemi i metode prepoznavanja nadarenih i talentiranih učenika i odgojenika unutar institucionalnog obrazovanja. Interdisciplinarni pristup u identifikaciji i poticaju razvoja natprosječnih školskih i vanškolskih postignuća s posebnim osvrtom na uloge sistemskih faktora porodice, nastavnika, programa i provizija u radu sa nadarenim. Dostupni specijalizirani programi rada sa nadarenim i talentiranim učenicima.</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje: Poznavanje osnovnih pojmova vezanih za nadarenost i talent i njihove distinkcije u odnosu na druge srodne pojmove. Poznavanje teorijskih i metodoloških pristupa koji određuju definiciju, metodološki pristup u istraživanju i metodički pristup u praktičnom radu sa nadarenim i talentiranim osobama. Vještine: Prepoznavanje indikatora i znakova nadarenosti u predškolskom i školskom institucionalnom okruženju, korištenje adekvatnih izvora informacija o nadarenim osobama, te osmišljavanje sistemskih praktičnih rješenja u koncepciji i planiranju rada sa nadarenom i talentiranom djecom i učenicima. Kompetencije: Inovativnost u radu sa posebnom kategorijom nadarenih učenika i kreativno korištenje novih pristupa u radu. Originalnost u mišljenju i razumijevanje i prepoznavanje originalnosti kod djece i omladine, te upoznatost sa društvenim relativizmom kao potičućem ili ograničavajućem faktorom identifikacije nadarenih i talentiranih osoba.</p>
<p>Cilj održivog razvoja (SDG):</p>	<p>SDG3 – Zdravlje i blagostanje; SDG4 – Kvalitetno obrazovanje, SDG5 – Rodna ravnopravnost, SDG16 – Mir, pravda i snažne institucije</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Kroz predavanja i vježbe primijenit će se različiti oblici rada: 1. Verbalno izlaganje i prezentacija, 2. Praktične demonstracije i prezentacije, 3. Grupni radovi i prezentacije, 4. Analitički i sintetički metod;</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Prisutnost na predavanjima i vježbama: 15 bodova,, Aktivnost na nastavi: 15 bodova, Midterm 30 bodova, Završni ispit: 40 bodova, Ukupno: 100 bodova; Vanredni studenti Zadaća sa prezentacijom: 50 bodova, Završni ispit: 50 bodova, Ukupno: 100 bodova;</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna: 1. Čudina-Obradović, M. (1991). Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje; Školska knjiga, Zagreb. 2. Cvetković-Lay, J, Sekulić-Majurec, A. (1998). „Darovito je, što ću s njim? “. Priručnik za odgoj i obrazovanje darovite djece predškolske dobi. Alinea, Zagreb. 3. Subotnik, R. F. and Jarvin, L. (2005). Beyond Expertise: Conceptions of Giftedness as Great Performance. In: Sternberg, R. J. and Davidson,</p>

J. E. (Eds.), *Conceptions of Giftedness*, 2th Edition (343-357). Cambridge University Press.

Dopunska:

1. Zarevski, P. (2000). *Struktura i priroda inteligencije*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
2. Kvašček, R. (1976). *Psihologija stvaralaštva*. Beogradski izdavačko grafički zavod, Beograd.
3. Dizdarević, I. (1980). *Stvaralaštvo i društveno ponašanje mladih*. Svjetlost, Sarajevo.